Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston kuuleminen keskiviikkona 5.10.2016 klo 09:15

HE 134/2016 vp Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2017

VUODEN 2017 TALOUSARVIOESITYS PL 26

26.30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Pelastustoimen tavoitteena on turvallinen ja kriisinkestävä Suomi, jossa pelastustoimen palvelut on järjestetty laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja yhdenmukaisesti. Tavoitteena on, että pelastustoimella on jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä ja valmius vastata niihin omalla toimialallaan.

Pelastustoimen toimintamenot

Momentille esitetään myönnettäväksi 12,914 milj. euroa vuodelle 2017. Pelastustoimen toimintamenoista rahoitetaan Pelastusopiston toiminta ja sisäministeriön johtama pelastustoimen valtakunnallinen kehittäminen. Pelastuslaitosten rahoituksesta vastaavat kunnat.

Pelastustoimen toimintamenot nousevat vuonna 2017 noin 0,781 milj. euroa vuodesta 2016. Merkittävin lisäys vuoden 2016 talousarvion verrattuna on ehdotettu 1,202 milj. euron siirto opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta, mikä liittyy pelastustoimen ammattikorkeakoulututkintoon johtavan päällystökoulutuksen siirtoon Savonia- ammattikorkeakoululta Poliisiammattikorkeakoululle.

Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot

Momentille esitetään myönnettäväksi 49,595 milj. euroa vuodelle 2017. Esitys on noin 3,2 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2016 talousarvio.

Merkittävimmät vähennykset edelliseen vuoteen verrattuna ovat Erica-tietojärjestelmälle momentilta 28.70.20 osoitetun rahoituksen pieneneminen 3,2 milj. eurolla ja kilpailukykysopimuksesta aiheutuvat leikkaukset. Merkittävin lisäys on kevään 2016 kehyspäätöksessä osoitettu 2,0 milj. euron tasokorotus vuodesta 2017 alkaen, jolla pyritään varmistamaan laitoksen häiriötön toiminta ja uuden verkottuneen tietojärjestelmän (Erica) käyttöönotto.

Hätäkeskuslaitoksen pienenevät määrärahat tulevat asettamaan haasteita hätäkeskuspäivystäjien rekrytoinnille ja sitä kautta häiriöttömälle hätäkeskustoiminnalle tulevaisuudessa. Hätäkeskuslaitoksella on merkittävä rooli mm. poliisin hälytystoiminnan onnistumisessa samoin kuin kiireellisessä sairaankuljetuksessa. Hätäkeskuspäivystäjien määrään ja päivystäjien koulutusmäärätarpeisiin tullaan palaamaan seuraavissa määrärahakehyksissä.

Toiminnan painopisteet vuonna 2017

Hallitusohjelman mukaisesti pelastustoiminnan ja varautumisen valtakunnallista johtamista, suunnittelua ohjausta, valvontaa ja koordinointia vahvistetaan valtakunnan tason pelastusviranomaisten toimesta. Sisäministeri on asettanut hankkeen pelastustoimen uudistamiseksi. Hankkeen tarkoituksena on uudistaa pelastustoimi sosiaali- ja terveystoimen palvelura-

kenteen uudistamisen yhteydessä muodostettavien maakuntien pohjalle samassa aikataulussa ja samalla aluejaolla. Tämä on edellytys pelastustoimen ja ensihoidon yhteistoimintajärjestelyille. Uudistuksella tavoitellaan tehokkaampaa ja taloudellisempaa järjestelmää, jossa nykyistä suuremmat alueet pystyvät varautumaan myös harvinaisiin suuronnettomuuksiin tai luonnonkatastrofeihin koko maassa. Uudistuksella varmistetaan pelastustoimen resurssien tehokas käyttö niin, että pelastustoimen toimintavalmius ei heikkene.

Kiristyvä talous asettaa haasteita pelastusalan koulutuksen järjestämiselle. Pelastusopistosta annettua lakia sekä poliisiammattikorkeakoulusta annettua lakia esitetään muutettavaksi siten, että vastuu pelastustoimen päällystökoulutuksen toteuttamisesta siirrettäisiin Savonia-ammattikorkeakoululta Poliisiammattikorkeakoululle. Siirron tavoitteena on turvata pelastustoimen päällystökoulutuksen taloudelliset toimintaedellytykset sekä jatkuvuus. Lähtökohtana on, että opetus annettaisiin edelleen pääosin Kuopiossa sijaitsevassa Pelastusopistossa.

Hätäkeskuslaitoksen uusi tietojärjestelmä (ERICA) oli alkuperäisen käyttöönottoaikataulun mukaan suunniteltu otettavaksi käyttöön vuoden 2015 loppuun mennessä. Järjestelmän toteutuksessa on kuitenkin tapahtunut viivästyksiä. Toimintaympäristö on ollut muutoksessa ja hankkeen viivästykset ovat aiheutuneet pääosin siitä, että erittäin kriittinen järjestelmä toteutetaan viranomaisten turvallisuusverkon (TUVE) sisälle ja tämän toteutus on vaatinut huomattavasti enemmän suunnittelu- ja toteutusaikaa, kuin mitä on voitu toimitussopimusta vuonna 2011 tehtäessä arvioida. Nykyisen toteutusaikataulun mukaan ERICA otetaan käyttöön kaikissa hätäkeskuksissa vuoden 2017 aikana.